

TRYGG TRAFIK FÖR ALLA

Självkörande fordon är en teknik som står runt hörnet. När de autonoma bilarna och bussarna börjar dela gator med övrig trafik kommer det att innebära stora förändringar för mobiliteten i samhället. Norconsult är med och utreder vad den nya tekniken specifikt kommer att betyda för personer med syn- och rörelsenedsättning vad gäller tillgänglighet.

Samhället är fullt av hinder, inte minst för personer med syn- och rörelsenedsättning. En hög trottoarkant, tröskel eller till och med ett lågt staket kan stänga ute personer med rörelsenedsättning. De med synnedsättning, i sin tur, kan ha svårt att orientera sig på till exempel torg – öppna platser utan känn- eller hörbara landmärken.

Den här typen av problematik – tillgänglighet för grupper med olika former av funktionsnedsättning – är sällan en prioritet vid utformning av infrastruktur. Ofta hängs lösningar på i efterhand, till exempel kompletterande ramper vid trappor eller väg-

ledande markörer i gatubeläggningen. Men nu, när samhället står inför ett paradigmskifte med självkörande fordon, finns möjlighet att ta hänsyn till funktionsnedsattas behov redan från start. Det menar **Carolin Folkeson**, planeringsarkitekt på Norconsult.

– Nu har vi chansen att börja i rätt ände och utgå från de här gruppernas behov först. Då slipper man göra en massa efteranpassningar, säger Carolin.

PROJEKTET SOM PLANERAR för framtidens mobilitetslösningar baserade på autonoma fordon heter Drive Sweden. Det är ett statligt strategiskt innovationsprogram finansierat av Vinnova, Energimyndigheten och Forskningsrådet Formas. Målet är att lösa utmaningar och hitta former för hur vi vill bygga ett framtida samhälle med trafiklösningar baserade på autonoma fordon. Den förstudie inom Drive Sweden som Norconsult Astando och Norconsult ansvarar för handlar om just tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

– Hur löser vi till exempel att synskadade hittar till och från autonoma bussar? För att kunna svara på den och många andra frågor har vi behövt involvera personer med funktionsnedsättning i projektet. En av våra första insikter var nämligen hur blinda vi själva är för deras perspektiv, berättar Carolin Folkeson.

För att ta reda på vilken problematik funktionsnedsatta möter i sin vardag, och vilka lösningar de själva skulle föredra, har Norconsult ordnat ett antal workshops tillsammans med representanter för övriga inblandade.

– Bara att arrangera arbetsmöten har varit en utmaning i sig. Hur genomför man en workshop med

Caroline Folkeson,
planeringsarkitekt

Martin Holmgren,
senior projektledare

Partners i delprojektet

- Norconsult
- Norconsult Astando
- RISE Viktoria
- Synskadades Riksförbund (SRF)
- Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder (DHR)
- Västra Götalandsregionen, sektion Sjukresor, avdelningarna E-hälsa och Folkhälsa
- Västtrafik
- Volvo Cars
- Göteborgs Stad
- Göteborgs universitet, institutionen för pedagogik och specialpedagogik

deltagare som inte ser? Vi löste det genom att till exempel skicka ut material i förväg så att alla kunde förbereda sig hemma, använda minimalt med bilder och ha med en seende vid varje bord för att syntolka vid behov, säger Carolin Folkeson.

KARTLÄGGNINGEN AV funktionsnedsattas upplevelser, tankar och önskemål har resulterat i en serie ”verktyg” som kan tas till vid framtida samhällsplanering. Slutrapporten definierar kriterier, måttstockar och mätmetoder för att värdera hur olika former av automatiserade transportlösningar uppfyller behoven hos personer med funktionsnedsättning.

Verktygen kommer att underlätta planeringsarbetet genom att göra det lättare att definiera relevanta mål, genomföra benchmarking under själva projektarbetet och efteråt utvärdera effekterna och nyttan. Människornas behov och de mjuka värdena är i centrum, inte tekniken, menar **Martin Holmgren**, senior projektledare på Norconsult Astando.

– Hur mycket skulle till exempel kanten på en öppen plats öka tryggheten och navigerbarheten för personer med synnedsättning? Och hur mycket sämre skulle det i så fall bli för dem med rörelsenedsättning? Kommer du behöva ledsagare för att hitta till fordonet? Då ökar tryggheten, men självständigheten minskar. Det är sänt vi kommer att kunna mäta med verktygen vi tar fram, säger Martin och fortsätter:

– För att återknyta till de öppna platserna: det är inte torg i sig som är dåliga, det är torgens egenskaper som kan innebära svårigheter. Genom verktygen vi tar fram får vi ett sätt att resonera om de här frågorna. ■

Drive Sweden

i Drive Sweden är ett strategiskt innovationsprogram som startade våren 2015, med Lindholmen Science Park som värd. Visionen är att driva utvecklingen mot ett transportsystem baserat på automation, digitalisering och tjänstefiering som skapar ett hållbart samhälle och stärker svenskt näringsliv.

Exempel på projekt som ingår:

- Digitaliserad trafikstyrning av uppkopplade fordon
- Automatiserade logistik-tjänster
- Molntjänster för mobilitet